

Dalt, mural de São Félix d'Araguaia (Matto Grosso, Brasil). A sota, Helder Camara, que propugnava una Església de la pobresa, i el papa Joan Pau II.

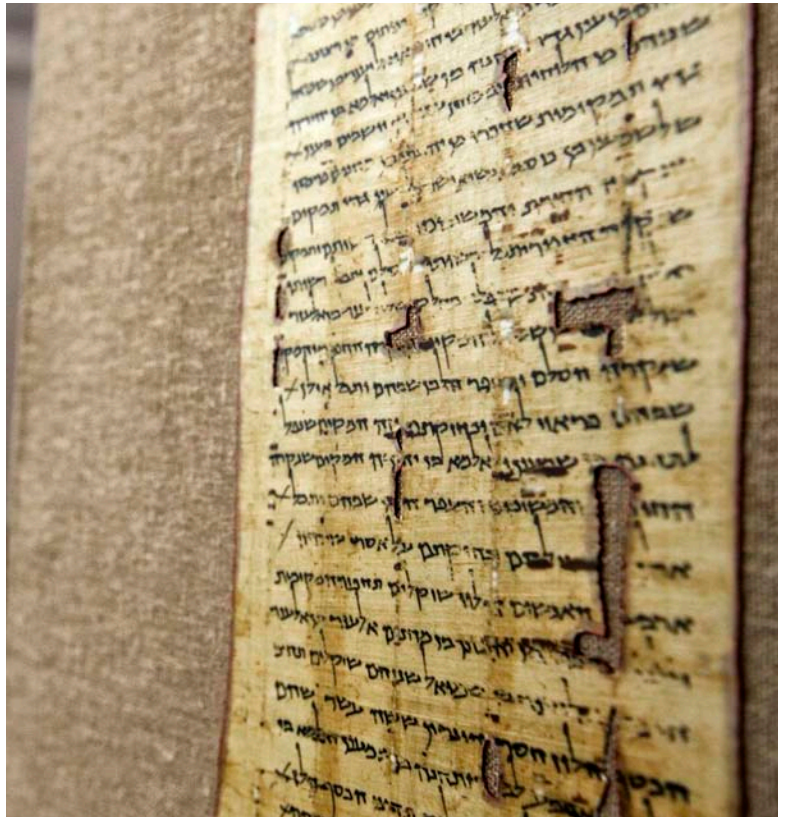
Jesús polític?

Tenia Jesús una teoria política? La pregunta divideix la comunitat d'investigadors i, molt recentment, l'historiador musulmà americà Reza Aslan (Teheran, 1979), autor de diversos llibres sobre Orient Mitjà, ha revolucionat el tema amb el seu 'best-seller': 'El zelota. La vida i l'època de Jesús de Natzaret' (2013).

Caldria diferenciar entre el pensament polític de les esglésies cristianes que han fet de Crist una mica allò que *tocava ser* a

cada època i el que diuen els Evangelis sobre el pensament polític de Jesús, cas que tingués tal cosa. El Crist de les esglésies i de la teologia ha estat pri-

mordialment "rei" (per als carlins fins fa quatre dies). Al segle XIX, el socialisme utòpic va crear un "Crist fraternal". Però el símbol de l'anyell de Déu, o el Crist pobre ha tingut menys sort. El juny de 2004, el teòleg Leonardo Boff, una de les grans personalitats de la teologia de l'alliberament, va revelar que l'any 1965 un grup de bisbes animats per dom Helder Camara van fer una missa a les catacumbes romanes de santa Domitilla, i es van conjurar (dins l'esperit del Vaticà II) a propugnar una Església de la pobresa. D'aquí va sortir el model del Crist pobre de la teologia llatinoamericana. El llibre de John D. Crossan: *Jesus, A Revolutionary Biography*, (1994) és el text historiogràfic de més qualitat en la defensa d'aquesta tesi. Marcus Borg, mort el gener d'enguany, ha debatut sovint amb Crossan i el seu llibre *Jesus: Uncovering the Life, Teachings, and Relevance of a Religious Revolutionary* (2006) mati-

Dietrich Bonhoeffer defensa que en Jesús la política no correspon a una “realitat última”. A la dreta, els Manuscrits de la mar Morta.

sa aspectes importants d'aquest Crist que és ara el model estàndard de Crist polític.

Però és molt dubtós que el Jesús bíblic tingués una ideologia política definible en termes contemporanis. Mateu (4, 8-11) explica que el diable “el temptà mostrant-li *tots els reialmes del món (...)* Tot et donaré si et prosternes i m'adores”. Jesús, però, rebutjà iradament la temptació. Segons Joan (6, 10-15) quan Jesús, després de la multiplicació dels pans i els peixos, va saber que alguns deixebles el volien fer rei, va fugir i *es retirà altra vegada tot sol a la muntanya*. Digui el que digui Reza Aslan, res no identifica Jesús amb un líder revolucionari violent, armat amb la *sica* (l'espasa corba de la qual derivaria hipotèticament l'apel·latiu de Judes “Iscariot”).

Una repetida frase de Jesús que es troba a l'Evangeli més antic, el de Marc (12, 17), i que és recollida també per Mateu (22, 15.22) i Lluc (20, 22-26), expressa la posició que tenia sobre la política: “*Doneu al Cèsar el que és del Cèsar, i a Déu el que és de*

És dubtós un Jesús polític si va rebutjar del dimoni “tots els reialmes del món”

Déu”. Això significa estrictament que la política no ha d'interferir en allò que és important, que és la recerca de Déu. Per dir-ho com el teòleg Bonhoeffer, en Jesús la política no correspon a una “realitat última” (nivell que només pertoca a Déu i a la salvació), sinó a una “realitat penúltima”. L'estudi bíblic dóna raó a les posicions de Joan Pau II. Jesús no era un dissident polític de Natzaret, sinó un profeta.

Més que preocupar-se pel poder, Jesús el menysprea i diu coses com ara: “*Ai quan tothom parli bé de vosaltres, que d'aquesta manera és com els seus pares tractaven els falsos profetes*” (Lluc, 6, 26). Tradicionalment, les benaurances s'han presentat com una

mena de programa polític utòpic del cristianisme. Tan utòpic que el mateix Luter considerava que cap humà no pot complir-les. Per a la teologia de l'alliberament, les benaurances constitueixen gairebé el pinyol d'una suposada “política de Crist”, però dites similars es troben en la tradició profètica i en els manuscrits de la mar Morta, anteriors a Jesús. Les benaurances no són estrictament un discurs unitari de Jesús sinó que es construïren agrupant predicacions diverses i fins i tot sobta que algunes es transmeteren en singular i d'altres en plural. Expressen més el programa dels seus deixebles que el del mestre.

Resta, però, la frase més clarament política del missatge de Jesús: “*Els primers passaran a darrers i els darrers a primers*” (Mateu, 20, 16). Al cap i a la fi, el missatge de Crist era una invitació a subvertir un ordre basat en l'egoisme i substituir-lo per l'Amor. Potser no implica una política sinó una ètica. Però de radical, ho sembla.

Ramon Alcoberro